

4. adventní neděle 2025

Nechat věci otevřené

V české sekularizované společnosti dnes mnoho lidí s Bohem otevřený problém nemá. Slovo „Bůh“ je však často vyprázdněné - mnohým nic konkrétního neříká, někdy vyvolává spíše rozpaky. Přesto řada lidí hledá přesah, spiritualitu, „něco, co nás přesahuje“. Tento neurčitý postoj nic nevyžaduje a k ničemu nezavazuje.

Obtíže začínají ve chvíli, kdy by Bůh měl mít skutečný vliv na náš život. Dokud zůstává kulisou, inspirací nebo pojistkou pro krizové okamžiky, je relativně přijatelný. Jakmile by měl vstoupit do rozhodování, vztahů a životních strategií, stává se nepohodlným. Ne proto, že by byl nepravdivý, ale proto, že narušuje naši potřebu mít věci pod kontrolou.

Biblické texty dnešní neděle proto nemluví o sporu mezi vírou a ateismem. Dotýkají se hlubšího napětí: **konfliktu mezi důvěrou a kontrolou.**

Achazovo rozhodnutí se odehrává v konkrétním a historicky velmi reálném kontextu. Judské království je ohroženo koalicí severního Izraele a Aramejců, kteří se snaží donutit Judu ke společnému povstání proti Asýrii - tehdejší velmoci, jež systematicky pohlcovala celý region. Achaz čelí hrozbě války, pádu Jeruzaléma a ztráty moci. Nejde o abstraktní otázku víry, ale o přežití státu i lidí.

V takové situaci je jeho volba lidsky pochopitelná. Neptá se, zda Bůh existuje, ale jak zajistit bezpečí. A odpověď nachází v tom, co se jeví jako racionální: v diplomatickém a vojenském spojení s Asýrií. Nejde o lehkomyšlný krok. Naopak - z politického hlediska je to rozhodnutí pragmatické a obhajitelné. Achaz se chová jako typický vládce malého státu sevřeného mezi velmocemi.

Právě zde je však napětí, které pojmenovává prorok Izaiáš. Nejde o to, že by Achaz byl „nevěřící“. Problém není v tom, že by Boha popíral, ale v tom, že **Boha ponechává mimo prostor skutečného rozhodování.** Přijmout znamení by znamenalo připustit nejistotu, vzdát se části kontroly, otevřít možnost, že budoucnost nebude plně v jeho rukou. A to si v krizové situaci nemůže - nebo nechce - dovolit.

Izaiášova nabídka znamení proto není náboženským gestem navíc. Je výzvou, aby Achaz neuzavřel realitu pouze do horizontu toho, co dokáže zvládnout sám. Odmítnutí znamení není drobnou chybou, ale rozhodnutím, že Bůh zůstane na okraji, zatímco klíčová rozhodnutí se odehrávají bez něj.

Právě proto má znamení Emmanuela tak paradoxní podobu. Nepřichází jako potvrzení správné politiky ani jako odměna za víru. Je to Boží rozhodnutí být přítomen i v dějinách, které se vydaly jinou cestou. **Bůh nepřestává jednat ani tehdy, když se člověk rozhodne jednat bez něj.**

Evangelium staví vedle Achaze Josefa. I on stojí v situaci, která se mu vymyká z rukou. I jemu se rozpadá představa budoucnosti. Rozdíl však není v informacích, ale v postoji. Josef se

nesnaží vše rychle uzavřít jen proto, aby zmizelo napětí. Připouští, že některé věci nelze hned vysvětlit ani vyřešit. A právě proto zůstává otevřený.

Víra se zde neprojevuje jistotou, ale ochotou nést nejistotu. Nechat věci otevřené neznamena rezignaci, ale důvěru, že život nelze zcela řídit podle připraveného scénáře. Josef nejedná proto, že by měl všechno jasno, ale proto, že se nebojí svěřit budoucnost Bohu.

To je výzva i pro nás. Nejde především o to, zda v Boha věříme, ale zda mu dovolíme vstoupit:

- do vztahů, které nechceme znovu otevírat,
- do rozhodnutí, která nechceme přehodnocovat,
- do míst, kde bychom ztratili pečlivě budovanou kontrolu.

Znamení Emmanuela - „Bůh s námi“ - nepřichází jako odpověď na dokonalou víru ani jako potvrzení správné strategie. Je to Boží přítomnost uprostřed nevyřešených a nehotových oblastí našeho života. Bůh po nás nežádá hotová řešení. Chce v tom všem zůstat s námi.

A možná právě tam, kde bychom nejraději měli všechno pod kontrolou, začíná víra, která je pravdivá, dospělá - a srozumitelná i pro člověka, který by se věřícím nikdy nenazval.